

Πρόσβαση στη γεωργική γνώση μέσω του Διαδικτύου (Internet): Η υφιστάμενη κατάσταση στις Αγροτικές Περιοχές της Κύπρου

Η ενημέρωση και η συστηματική πληροφόρηση είναι ένας σημαντικός παράγοντας για κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη, γιατί παρέχει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να κάνουν ενημερωμένες επιλογές για βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Επιπρόσθετα, η μη επαρκής πρόσβαση σε γεωργικές πληροφορίες είναι ένας από τους παράγοντες που συμβάλλουν στη χαμηλή γεωργική παραγωγικότητα.

Τα τελευταία 20 χρόνια το διαδίκτυο (Internet) έχει φέρει την επανάσταση στην ενημέρωση, στην επικοινωνία, στις πηγές άντλησης πληροφοριών, στην εργασία, στην εμπορία και στις συναλλαγές, στην εκπαίδευση και στην ψυχαγωγία. Όπως είχε πει ο Clarence Darrow¹, «Δεν είναι τα πιο δυνατά είδη που επιβιώνουν, ούτε τα πιο έξυπνα, αλλά αυτά που πιο εύκολα προσαρμόζονται στην αλλαγή». Ως εκ τούτου, το ερώτημα που τίθεται είναι: «Θα μπορέσει ο Κύπριος αγρότης να προσαρμοστεί στην ψη-

φιακή εποχή και να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που του προσφέρει το Διαδίκτυο, για να επιβιώσει στην Κοινωνία της Πληροφορίας;»

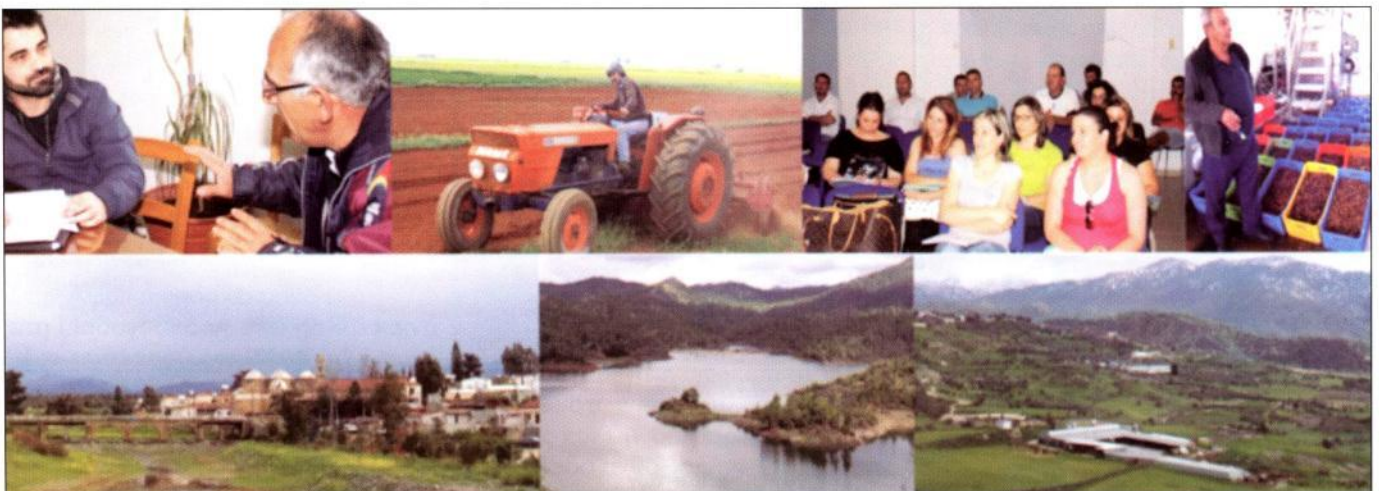
Ο κλάδος Αγροτικής Ανάπτυξης του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών (Ι.Γ.Ε.) αναγνωρίζοντας τη σημασία της πρόσβασης στη γεωργική γνώση, διαχειρίζεται και συντονίζει το ερευνητικό έργο «Κοινωνία της Πληροφορίας στις Αγροτικές Περιοχές: Ενημέρωση Αγροτών μέσω των νέων Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών». Συνεργάτες στο εν λόγω έργο είναι ο κλάδος Γεωργικών Εφαρμογών του Τμήματος Γεωργίας και το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο.

Στόχος του ερευνητικού έργου είναι να καταγράψει: (α) το βαθμό πληροφόρησης του αγροτικού κόσμου πάνω σε αγροτικά θέματα, (β) τις υπάρχουσες πηγές και μέσα πληροφόρησης που χρησιμοποιούν οι αγρότες, και (γ) το βαθμό ικανοποίησης τους από τα υφιστάμενα μέσα ενημέρωσης. Για σκοπούς μελέτης και

διερεύνησης των πιο πάνω στόχων το Ι.Γ.Ε. με τη μέθοδο της στρωματοποιημένης τυχαίας δειγματοληψίας προχώρησε στην κατάρτιση δείγματος 949 παραγωγών και συντάχθηκε σχετικό ερωτηματολόγιο. Τα πρωτογενή στοιχεία συλλέχθηκαν με τη μέθοδο των προσωπικών συνεντεύξεων. Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε 225 χωριά από όλες τις επαρχίες της ελεύθερης Κύπρου (βλ. Εικόνα 1). Τον Μάρτιο του 2011, ολοκληρώθηκε η έρευνα που είχε ως αποτέλεσμα τη λήψη 651 πλήρως συμπληρωμένων ερωτηματολογίων. Ο αριθμός των ατόμων που έλαβαν μέρος στην έρευνα κρίνεται αρκετά ικανοποιητικός και αποτελεί ένδειξη του ενδιαφέροντος των ερωτηθέντων για το θέμα της συγκεκριμένης έρευνας.

Αποτελέσματα έρευνας

Από την ανάλυση των ερωτηματολογίων φαίνεται καταρχήν ότι οι Κύπριοι παραγωγοί είναι σχετικά καλά ενημερωμένοι, ειδικά σε θέματα που αφορούν στο Πρόγραμμα Αγροτι-

Εικόνα 1. Επισκέψεις σε παραγωγούς στις αγροτικές περιοχές

¹ Improving the Quality of Life for the Black Elderly: Challenges and Opportunities : Hearing before the Select Committee on Aging, House of Representatives, One Hundredth Congress, first session, September 25, 1987 (1988)

κής Ανάπτυξης 2007-2013, σε θέματα εμπορίας γεωργικών προϊόντων, θέματα αγροτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κ.α. Ένα άλλο στοιχείο που καταδεικνύει τον βαθμό πληροφόρησης των παραγωγών είναι ότι αντιλαμβάνονται τα κυριότερα προβλήματα του αγροτικού τομέα της Κύπρου τα οποία είναι:

- 1) το ψηλό κόστος παραγωγής και η αύξηση των τιμών των εισροών στη γεωργία, πχ η αύξηση των τιμών των γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων (81%)²,
- 2) η έλλειψη επαρκών ποσοτήτων αρδευτικού νερού (64%),
- 3) προβλήματα στην εμπορία των γεωργικών προϊόντων, κυρίως η ύπαρξη μεσαζόντων (58%),
- 4) η γήρανση του γεωργικού πληθυσμού (54%),
- 5) οι κλιματικές αλλαγές, οι αντίξοες καιρικές συνθήκες και τα ακραία καιρικά φαινόμενα (46%),
- 6) η ελλιπής ενημέρωση από τους γεωπόνους των γεωργικών εφαρμογών (34%),
- 7) το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των γεωργών (29%),
- 8) η περιορισμένη επιστημονική έρευνα στον αγροτικό τομέα (20%), και τέλος,
- 9) προβλήματα στη μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων, κυρίως η έλλειψη μονάδων μεταποίησης (16%).

Τα διάφορα μέσα ενημέρωσης που παρουσιάστηκαν στους ερωτηθέντες για να επιλέξουν τον βαθμό ικανοποίησής τους από την πληροφόρηση που τους παρέχουν σε γεωργικά θέματα, ήταν τα περιοδικά, οι ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, οι εφημερίδες, τα ενημερωτικά φυλλάδια, το Διαδίκτυο, οι επισκέψεις γεωπόνων, οι ομάδες παραγωγών και τέλος, ενημέρωση από παραγωγό σε παραγωγό.

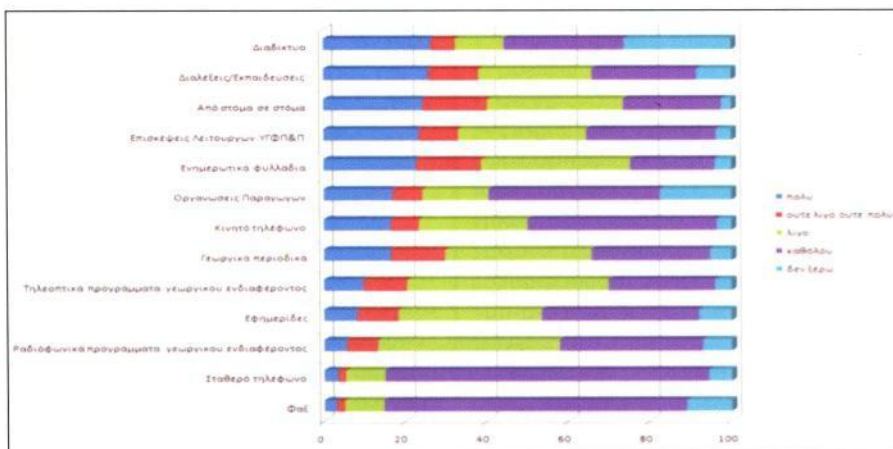
Από αυτά, όπως φαίνεται και στο Διάγραμμα 1, ξεχωρίζουν με πιο ψηλό βαθμό ικανοποίησης το Διαδίκτυο (28%), οι διαλέξεις/επιτόπιες εκπαιδεύσεις του ΥΓΦΠ&Π (25%), η μεταξύ τους ενημέρωση (24%), οι επισκέψεις από Λειτουργούς και Επιθεωρητές του ΥΓΦΠ&Π (23%), και τα ενημερωτικά φυλλάδια που εκδίδει το ΥΓΦΠ&Π (22%). Με μικρότερο βαθμό ικανοποίησης ακολουθούν η ενημέρωση από τις ομάδες παραγωγών (16%), από γεωργικά περιοδικά (16%), μέσω κινητού τηλεφώνου (16%), από τηλεοπτικά προγράμματα αφιερωμένα σε αγροτικά θέματα (9%), άρθρα σε εφημερίδες αναφορικά με γεωργικά θέματα (8%) και ραδιοφωνικές εκπομπές γεωργικού ενδιαφέροντος (5%). Πολύ μικρό είναι το ποσοστό ικανοποίησης από την πληροφόρηση που παρέχεται μέσω του σταθερού τηλεφώνου (3%) και του φαξ (τηλεμοιότυπο) (3%).

Ως κύριοι λόγοι για τους οποίους δεν είναι αρκετά ικανοποιημένοι από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση, ανα-

φέρονται οι ώρες και μέρες μετάδοσης των συγκεκριμένων εκπομπών, ενώ από τις εφημερίδες περιμένουν περισσότερα αγροτικά θέματα ή να υπάρχουν περισσότερες εξειδικευμένες εφημερίδες αγροτικού περιεχομένου και ενδιαφέροντος.

Όσον αφορά στην αξιοποίηση του διαδικτύου, ποσοστό 56,2% των παραγωγών δηλώνει ότι γνωρίζει πώς να χρησιμοποιεί το διαδίκτυο - 21,6% λίγο, 8,9% ούτε λίγο ούτε πολύ, 15,5% πολύ, 10,2% πάρα πολύ. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, είτε το χρησιμοποιούν είτε όχι, το 95% των παραγωγών θεωρεί το διαδίκτυο ως ένα χρήσιμο μέσο για την ενημέρωσή του σε αγροτικά θέματα. Επίσης, περίπου το 68% των ερωτηθέντων χρησιμοποιούν το διαδίκτυο είτε από μόνοι τους είτε με τη βοήθεια τρίτων ατόμων (παιδιά, σύζυγος, συγγενείς). Το υψηλό αυτό ποσοστό πιθανόν να οφείλεται στο γεγονός ότι στο δείγμα συμπεριλαμβάνονταν αρκετοί νέοι και μορφωμένοι γεωργοί. Οι κύριοι λόγοι που επισκέπτονται ιστοσελίδες Τμημάτων του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΥΓΦΠ&Π), είναι για τη συμπλήρωση αιτήσεων (19%), για ενημέρωση σε αγροτικά θέματα (36%), για να διαβάσουν εφημερίδες/περιοδικά σε ηλεκτρονική μορφή (18%), για μελέτη νόμων και κανονισμών (24%) και για επικοινωνία με αρμόδια Τμήματα του (ΥΓΦΠ&Π) (11%).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ερευνητικό έργο και τα τελικά αποτελέσματα που θα προκύψουν μπορείτε να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του προγράμματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://ruraldev.ari.gov.cy> ή στο ιστολόγιο του ΙΓΕ <http://blog.ari.gov.cy>

Διάγραμμα 1. Βαθμός ικανοποίησης από τα υφιστάμενα μέσα πληροφόρησης

² Στην παρένθεση αναφέρεται το ποσοστό των ερωτηθέντων που επέλεξαν το συγκεκριμένο πρόβλημα. Σημειώνεται ότι, οι ερωτηθέντες μπορούσαν να επιλέξουν περισσότερες από μία απαντήσεις.